

ZARZĄDZENIE Nr 7/2010
Dyrektora Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie
z dnia 06 grudnia 2010 r.
w sprawie: wprowadzenia instrukcji bhp na stanowisku palacza
w kotłach wodnych c. o.

Na podstawie art. 273⁴ § 2 Kodeksu Pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 141 z późniejszymi zmianami)

z a r z ą d z a s i ę c o n a s t ę p u j e

§ 1

Wprowadzam „Instrukcja BHP na stanowisku palacza w kotłach wodnych” c. o. stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję instruktorów świetlicy do:

1. Nadzorowania przestrzegania wywieszenia instrukcji w pomieszczeniu kotłowni świetlic.
2. Zapoznawania za podpisem w ramach instruktażu stanowiskowego palaczy c. o. spoza pracowników CKiR z załączoną instrukcją i dokumentacją techniczno - ruchową kotłów grzewczych zabudowanych w obsługiwanej kotłowni.
3. Spowodowanie przestrzegania ustaleń zawartych w dokumentacjach techniczno – ruchowych kotłów.

§ 3

Instrukcja podlega wywieszeniu w kotłowni na widocznym miejscu

§ 3

Tracą moc dotychczasowe ustalenia w tej sprawie.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Borne Sulinowo, dnia 2010-12-06

otrzymują:

1. Teczka zarządzeń.
2. Zbiór przepisów BHP (do wglądu).
3. Do wywieszenia w kotłowni świetlic

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA i HIGIENY PRACY
na stanowisku palacza w kotłach wodnych c. o.**

I. NAZWA STANOWISKA:

II. Instruktor świetlicy

III. Osoba skierowana do prac społecznie użytecznych w CKiR (sołectwie).

IV. Pracownik publiczny skierowany do prac w CKiR (sołectwie).

V. NADZÓR W RAMACH ŚREDNIEGO DOZORU TECHNICZNEGO SPRAWUJE:
specjalista ds. obsługi i konserwacji obiektów

VI. MIEJSCE WYKONYWANIA PRACY

1. kotłownia,
2. plac składowy opału.

VII. USTALENIA OGÓLNE

1. Palaczem może być osoba, która:
 - a) ukończone 18 lat,
 - b) posiada uprawnienia odpowiednie do obsługiwanych kotłów. **Jeżeli kocioł wraz z urządzeniami pomocniczymi ma moc powyżej 50 kW obsługa musi posiadać dodatkowe kwalifikacje¹,**
 - c) odbyła wymagane przepisami kodeksu pracy szkolenie bhp,
 - d) posiada aktualne profilaktyczne badanie lekarskie,
 - e) zapoznała się i własnoręcznym podpisem potwierdziła znajomość dokumentacji techniczno-ruchowej urządzeń (kotła) oraz otrzymała ją za podpisem, jeżeli jest taki wymóg producenta kotła).
2. Pracownik powinien przystąpić do pracy:
 - a) właściwie ubranym (bez luźno zwisających elementów, nakrycie głowy wg uznania pracownika) w:
 - buty spełniające warunki obuwia roboczego,
 - fartuch roboczy,
 - b) posiadać na stanowisku pracy niezbędne ochrony osobiste i stosować je:
 - przyłbica przeciwodpryskowa,
 - rękawice robocze.
3. Stan wskazujący na:
 - a) **spożycie alkoholu,**
 - b) **zażywanie substancji psychoaktywnych wyklucza świadczenie pracy.**

¹ Załącznik nr 1 grupa 2 pkt 1 rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. nr 89, poz. 828 z późn. zm.).

VIII. BEZPIECZNA OBSŁUGA KOTŁOWNI ZAPEWNIONA JEST W PRZYPADKU, GDY:

1. Drzwi kotłowni są wyposażone w zamek rolkowy, co zapewnia możliwość ich otwierania pod naciskiem ciała.
2. Palacz kotłowy wyposażony jest w odpowiednie ubranie robocze (fartuch bawełniany) oraz ochrony osobiste (rękawice, przyłbica przeciwodpryskowa).
3. Kocioł zabezpieczony jest za pomocą naczynia zbiorczego.
4. Kotłownia posiada drożną wentylację nawiewną grawitacyjną.
5. Kotłownia jest właściwie oświetlona za pomocą oświetlenia hermetycznego (skład opału, dojście do wysypiska żużlu).
6. Wszystkie zawory opisane są za pomocą odpowiednich tabliczek.
7. Kotłownia wyposażona jest w:
 - a) komplet sprawnych urządzeń i narzędzi nawęglających,
 - b) sprawne przyrządy kontrolno-pomiarowe, tj. manometry i termometry, umieszczone w miejscach dostępnych dla obsługi kotła,
 - c) dobre ujęcie wody (kran ze złączką oraz wąż do mycia posadzki),
 - d) drogę i wyjście ewakuacyjne,
 - e) schemat wyposażenia kotłowni oraz prawidłowe oznakowanie armatury,
 - f) aktualną instrukcję bezpiecznej obsługi kotłów oraz instrukcję ppoż., sprzęt ppoż. (gaśnica),
 - g) wentylację grawitacyjną, stosowaną przy naturalnym ciągu kominowym.

IX. ZAGROŻENIA NA STANOWISKU PRACY

1. Okoliczności mogące spowodować wypadek:
 - a) upadek poślizgnięcie się (w tym upadek z wysokości),
 - b) uderzenie, przygniecenie,
 - c) porażenie prądem elektrycznym,
 - d) zatrucia tlenkiem węgla,
 - e) oparzenie.

X. ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PRZY EKSPLOATACJI KOTŁÓW

1. **Osobą postronną jest każda osoba (w tym pracownik CKiR), który nie otrzymała polecenia służbowego od nadzoru, nie jest zaangażowana w wykonywanie prac w kotłowni. Przebywanie tych osób w kotłowni jest zabronione.**
2. **Zabronione jest pod rygorem kar dyscyplinarnych: usuwanie, zamalowywanie wszystkich oznaczeń, tabliczek informacyjnych i ostrzegawczych umieszczonych przez producenta na elementach pieca, urządzeniach współpracujących z nim (elementach starowania, armaturze). Utrzymanie ich w należytej czytelności należy do obowiązków instruktora świetlicy.**
3. **Zabronione jest pod rygorem natychmiastowego odsunięcia od pracy i kary dyscyplinarnej zmienianie ustawień fabrycznych (zmiana dopuszczalnego ciśnienia na reduktorze, usuwanie plomb itp.), urządzeń podlegających dozorowi technicznemu oraz posługiwanie się tymi urządzeniami, gdy ich stan techniczny wskazuje na uchybienia przepisom.**
4. Palacz obowiązany jest do zapoznania się z dokumentacją techniczno-ruchową obsługiwanych kotłów i urządzeń, danymi dotyczącymi warunków eksploatacji, oraz instrukcją obsługi i konserwacji.
5. Palacz obowiązany jest znać stosowane w związku z wykonywaną pracą oznaczenia, (znaki, piktogramy, symbole):
 - a) w dokumentacji techniczno – ruchowej,
 - b) wielkości fizycznych,
 - c) substancji chemicznych i niebezpiecznych,
 - d) na urządzeniach elektrycznych,

- e) na armaturze wodnej kotłowni,
- f) ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz stosować się do ich wskazań.

XI. PODSTAWOWE CZYNNOSCI PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY:

1. Sprawdzić czy wejście i kotłownia są należycie oświetlone.
2. Przewietrzyć pomieszczenie kotłowni,
3. Sprawdzić czy są szczelne i przewody dymowe i wentylacyjne w przebiegu kotłowni.
4. Całkowicie otworzyć przepustnicę spalin w kotle przygotowanym do rozpalania ognia.
5. Przewietrzyć kocioł poprzez otwarcie drzwiczek zapasowych i paleniskowych przez okres, co najmniej 5-10 minut.

XII. SKRÓCONA INSTRUKCJA URUCHOMIENIA KOTŁA

1. Sprawdzić czy kocioł jest napełniony wodą w razie potrzeby uzupełnić do przelania się wody przewodem sygnalizacyjnym w naczyniu zbiorczym instalacji c.o.
2. Ogień w kotle rozpałać po upewnieniu się, że jest on prawidłowo napełniony wodą i przy maksymalnym otwarciu przepustnicy powietrza w drzwiczkach paleniskowych oraz przy otwarciu przesłon w czopuchach. Rozpalanie wykonywać powoli.
3. Utrzymywać czas rozruchu kotła, co najmniej przez 1 godz.
4. Żadaną wydajność kotła (temperatura wody na wylocie) uzyskać poprzez dostosowanie jej do potrzeb wielkości ciągu za kotłem.
5. Poprawną pracę kotła uzyskiwać za pomocą ilości doprowadzanego powietrza, a nie przy pomocy zasypywanego opału.
6. Tak prowadzić proces spalania opału, aby temperatura wody zasilającej i powrotnej była odpowiednia w stosunku do temperatury zewnętrznej i zgodna z zalecaną tabelą temperatur.
7. Szybkość spalania opału regulować wielkością ciągu (otwierać i przymykać przepustnicę dymową). Ilość powietrza dostającego się pod ruszt dostosować do ilości zasypywanego opału (czynić to za pomocą przymykania i otwierania drzwiczek popielnika), tak by uzyskać całkowite spalenie opału.

XIII. CZYNNOSCI ZAKAZANE

1. Rozpalania kotła mającego uszkodzone lub niesprawne urządzenia kontrolne lub zabezpieczające.
2. Rozpalania kotła, gdy brak jest ciągu kominowego lub w przypadku ich złego stanu technicznego.
3. Stosowanie opału niewymienionego w DTR-ce kotła.
4. Pobierania wody z kotła do różnych celów przez kurki spustowe.
5. Wykonywania w pobliżu kotła prac niezwiązanych z jego obsługą.
6. Zalewania płonącego w palenisku opału wodą.
7. Podnoszenia (opuszczania) ciężarów większych, iż jest to dopuszczalne.
8. Używania w kotłowni lamp przenośnych o napięciu wyższym niż 24V.
9. Tarasowania przejść i dróg ewakuacyjnych na terenie kotłowni i przed jej budynkiem.
10. Przechowywania w kotłowni przedmiotów nieprzeznaczonych do obsługi kotłów.
11. Przechowywania w kotłowni materiałów łatwo palnych, wybuchowych itp.
12. Umieszczania w kotłowni sprzętu do leżenia.
13. Dopuszczania, aby temperatura w kotle przekroczyła 80°C.

XIV. PODSTAWOWE CZYNNOSCI PO ZAKOŃCZENIU PRACY

1. Posprzątać swoje stanowisko pracy.
2. Sprawdzić czy pozostawione stanowisko nie stworzy jakichkolwiek zagrożeń.
3. Obowiązkowo wykonywać:
 - a) czyszczenie komory paleniskowej,
 - b) usunięcie sadzy i popiołu z popielnika.
4. Zlecać wykonanie czyszczenia wszystkich kanałów pionowych i dymowych nie rzadziej niż raz na 1 miesiąc. Czyszczenie wykonywać szczotką drucianą.

5. Zlecać oczyszczenie kanałów kominowych przez wyczystki wg wskazań kominiarza.
6. Zlecać dokładne i szczelne zamknięcie wyczystek.
7. **Przed całkowitym zatrzymaniem kotła należy upewnić się, że w retorcie nie pozostało niespalone paliwo.**

XV. UWAGI DODATKOWE

1. **Niniejsza instrukcja nie narusza ustaleń zawartych w dokumentacji techniczno ruchowej kotła.**
2. **Ustalenia dokumentacji techniczno ruchowej są nadrzędne w stosunku do ustaleń niniejszej instrukcji.**
3. Niezwłocznie powiadamiać **specjalistę ds. obsługi i konserwacji obiektów w razie:**
 - a) braku ciągu kominowego spowodowanego nieszczelnościami przestrzeni spalinowej kotła, czopucha lub komina,
 - b) w przypadku braku cyrkulacji wody w kotle i instalacji c. o.,
 - c) w przypadku ubytków wody w kotle (instalacji grzewczej) oraz przytłumić proces palenia opału lub wygasić kocioł,
 - d) w przypadku przekroczenia temperatury 95⁰C oraz przytłumić proces palenia opału lub wygasić kocioł,
 - e) „zawieszania się” temperatury na skutek braku cyrkulacji.
4. Zakończenie sezonu grzewczego następuje na polecenie specjalisty ds. obsługi i konserwacji obiektów.
5. Po zakończeniu sezonu kocioł należy dokładnie wyczyścić, kotłownię posprzątać i odpowiednio zabezpieczyć.
6. Nie należy spuszczać wody z układu pieca i c. o.

XVI. WYPOSAŻENIE KOTŁOWNI

1. Komplet sprawnych urządzeń i narzędzi do przygotowania i podawania paliwa.
2. Sprawne przyrządy kontrolno-pomiarowe (regulator kotłowy, nadmiarowy termostatyczny zawór bezpieczeństwa). Manometry i termometry, umieszczone w miejscach dostępnych dla obsługi kotłów.
3. Ujęcie wody tj. kran ze złączką oraz wąż do mycia posadzki w kotłowni.
4. Schemat wyposażenia kotłowni oraz prawidłowe oznakowanie armatury.
5. Instrukcja obsługi, dokumentacja techniczno – ruchowa zainstalowanego kotła.
6. Wentylacje grawitacyjną i wymuszoną.
7. Wykaz wyposażenia kotłowni.

XVII. BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWOŻAROWE

1. Utrzymywać dostęp do sprzętu przeciwpożarowego.
2. Zalewać wodą usuwane produkty spalania.
3. Wszystkie prace konserwacyjne w kotłowni wykonywać przy wyłączonym zasilaniu głównym.
4. Nie zastawiać dostępu powietrza do kratki wentylacyjnych.
5. Przestrzegać terminów czyszczenia przewodów kominowych i wentylacyjnych.
6. W razie pożaru:
 - a) ostrzec osoby znajdujące się w obrębie zagrożenia,
 - b) zaalarmować straż pożarną (sołtysa, policję) odpowiednio do możliwości,
 - c) spowodować by uczestnicy zajęć świetlicowych bezpiecznie dotarli do opiekunów prawnych,
 - d) wyłączyć zasilanie budynku w energię elektryczną i odciąć dopływ gazu,
 - e) powiadomić przełożonych o pożarze,
 - f) umożliwić prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej służbom ratowniczym.

**XVIII. POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU LUB ZAGROŻENIA
BEZPIECZEŃSTWA**

1. Udzielić poszkodowanemu pomocy przedmedycznej.
2. Wezwać pomoc medyczną.
3. Powiadomić dyrektora CKiR.
4. W razie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa odmówić podjęcia pracy (czynności).
Gdy powstrzymanie się od pracy nie usunie zagrożenia opuścić miejsce zagrożenia.

Opracował